

NECROLOG - GYURI ECKSTEIN (5.11.1945-25.12.2016)

Gyuri Eckstein s-a născut la Timișoara. Părinții, Hilda și Filip Eckstein l-au crescut și l-au educat împreună cu sora sa Gabi. Gyuri a absolvit școala medie nr. 3 "Eftimie Murgu" din Timișoara, remarcându-se în mod deosebit la Olimpiadele de Matematică la a căror fază națională a obținut medalii în mod constant. Rezultatele foarte bune l-au îndreptățit să reprezinte România în două rânduri la Olimpiada Internațională de Matematică, de unde s-a întors de asemenea cu medalii. Și-a continuat studiile la Facultatea de Matematică de la Universitatea din București, apoi la cea din Timișoara.

După absolvirea facultății, s-a angajat la Universitatea din Timișoara, mai întâi ca asistent, apoi ca lector universitar, obținând și titlul de Doctor în Matematică. Ca dascăl, a contribuit în mod definitiv la formarea studenților, dezvoltând în mulți dintre ei pasiunea pentru matematică. În afara carierei universitare, Gyuri s-a implicat cu trup și suflet în lumea Olimpiadelor de Matematică, propunând probleme interesante, fiind membru în diverse jurii ale Olimpiadelor Naționale, Balcanice sau Internaționale și antrenând cu mult succes lotul național de matematică. De asemenea, el a fost redactor, apoi redactor șef la RMT (Revista de Matematică din Timișoara), una din cele mai apreciate reviste de matematică din țară adresate elevilor. În toată activitatea lui a fost un exemplu de corectitudine, de profesionalism, reușind să transmită pasiunea lui multor generații de elevi și studenți, uimind deseori prin inteligența sa scilicet, prin ideile și soluțiile geniale găsite aparent fără efort.

Acest talent al său înnăscut l-a ajutat să performeze la cel mai înalt nivel și în alte domenii, cum ar fi șahul și bridge-ul. A transmis pasiunea sa pentru bridge multor apropiați, cărora le-a fost mentor, prieten și partener. Pe plan bridge-istic, a atins vârful performanței devenind Campion Național în 4 rânduri alături de partenerul și prietenul său Eugen Chelu, alături de care a reprezentat România și la Campionatul European de Bridge.

Pe plan personal, Gyuri a fost omul unei singure iubiri, Iuli, care i-a fost mereu alături fiindu-i nu numai soție, dar și cel mai bun prieten și partener de bridge. Ei s-au căsătorit în 1968, având împreună un fiu, Andrei, născut în 1972. Din păcate, Iuli s-a stins în 1997, lăsând în urma sa un gol sufletesc pe care Gyuri nu l-a putut compensa. Gyuri a avut o relație deosebită cu fiul său, transmițându-i acestuia pasiunile sale pentru bridge și matematică.

Gyuri lasă în urmă un standard de perfecțiune greu de urmat, stabilit prin exemplul său personal, iar la nivel concret, probleme elegante și articole valoroase, scrise cu mult talent pedagogic și care vor incita și alte generații de copii olimpici.

Am scris aceste rânduri reci și impersonale pentru a fi publicate în revista Gazeta Matematică. Dar ele nu redau nici pe departe personalitatea tatălui meu. Asemenea rabinilor legendari, povești neverosimile despre modul în care a rezolvat o problemă sau alta circulă de multă vreme. Unele sunt, desigur, exagerate. Altele însă...

Îmi povestea fostul meu șef de departament că avea nevoie de demonstrația unei teoreme pentru un examen de doctorat. Nu i-a ieșit și a apelat, pe rând, la profesorii universitari valoroși din oraș. Deși le-a acordat mai multe zile de gândire, nici aceștia nu au rezolvat problema. Într-un final, a aflat că tatăl meu, tânăr asistent pe-atunci, joacă biliard în subsolul universității. L-a găsit în spatele unei perdele de fum. I-a explicat despre ce era vorba, i-a explicat noțiunile care intervin în teoremă, iar tata a scos un pachet de *Carpați fără filtru*, și-a aprins ultima țigară din pachet, iar pe pachetul rămas gol i-a scris demonstrația teoremei.

Sigur, tata nu a fost întotdeauna un tip comod. Nu aprecia infatuarea, mai ales cea nejustificată a unora. Adolescent fiind, a fost o fire destul de rebelă. Una din poveștile simpatice cu tata elev (adevărată!) e următoarea:

La o pregătire a lotului național de matematică pentru Olimpiada Internațională, vine un profesor agitat și nepregătit. Deja ușor nervos, solicită un voluntar la tablă. Tata se oferă. Profesorul ordonă: "Ia un segment și un punct pe segment, dar să nu-l iei la mijloc!". Tata desenează obedient un segment și consideră un punct pe segment, la un centimetru de mijlocul acestuia. Furios, profesorul strigă: "Nu-l lua la mijloc!". Tata șterge punctul și îl mută simetric de mijloc, la un centimetru de cealaltă parte a acestuia. Profesorul devine vânat și țipă: "DAR ȚI-AM SPUS SĂ NU-L IEI LA MIJLOC!". La care tata, calm: "Dar tovarășe profesor, un segment nu are două mijloace!"

Tata a avut multe pasiuni: în afară de matematică, s-a ocupat o vreme cu șahul, apoi însă a trecut pe bridge, un joc mai dinamic în care rapiditatea gândirii sale era mai bine pusă în valoare. La șah, a avut câteva reușite frumoase: o remiză în cadrul unui simultan cu un viitor dublu vicecampion mondial, Viktor Korchnoi, sau un 4-0 (partide blitz) cu Elisabeta Polihroniade în perioada ei cea mai bună. La bridge, după încheierea "uceniciei", a făcut pereche cu mama. În 1974 au participat la patru concursuri, câștigându-le pe toate. Succesul se baza și pe un sistem de licitație redactat de tata, sistem pe care prietenii îl numeau "Talmudul". Succesele au continuat până prin 1982 când bridge-ul competițional a fost interzis în România. Tata a pierdut o parte din anii săi cei mai buni. După 1989, când concursurile s-au reluat, el a continuat seria rezultatelor deosebite, câștigând, de astă dată alături de Eugen Chelu, numeroase concursuri, printre care 4 titluri de campion național. În 1995 a reprezentat România la Balcaniada de bridge și la Campionatul European unde a obținut ceea ce la momentul respectiv era cea mai bună clasare a României la un Campionat European.

Lipsit de orgolii, tata a acceptat să se mulțumească cu mai puțin decât i se cuvenea. Nu îi păsa de titluri sau premii, însă se bucura enorm când un elev olimpic sau fost olimpic îl menționa public ca fiind una din persoanele care au contribuit la progresul său.

Tata a avut o personalitate puternică și ne-a influențat mult pe toți cei care l-am cunoscut. Evident, din acest punct de vedere, am fost cel mai privilegiat. Când eram copil, tata părea să știe să rezolve orice problemă și nu l-am văzut niciodată să facă vreo greșeală de

calcul. Citisem cândva în adolescență că atunci când un copil crește, ajunge mai devreme sau mai târziu să-și dea seama că părintele său nu este tocmai supra-omul infailibil pe care îl crezuse. În cazul meu, acest lucru nu s-a întâmplat niciodată. Tata m-a uimit cu soluțiile sale la diverse probleme chiar și în ultima lui săptămână de viață. Ultimul său concurs de bridge (online), l-a câștigat în ultima zi.

Știu că printre cititorii acestui site se află mulți dintre prietenii din copilărie ai tatălui meu, care l-au cunoscut în alte ipostaze decât mine și care au multe amintiri despre el. M-aș bucura să completați aceste rânduri cu amintirile dumneavoastră.

Timișoara, 21.01.2017

Andrei Eckstein

Că Gyuri era un matematician genial, o știam cu toții, cei din preajma lui și nu numai. Mai târziu am descoperit curiozitatea lui pentru orice și cultura lui imensă (știa pe de rost până și textele lui Georges Brassens). Mereu ne-a surprins prin dăruirea absolută cu care se dedica pasiunilor lui: Iuli, șah, bridge, fumat... Nu avea ambiții, nu era interesat de carieră, cert este că nu a depus eforturi în această direcție. Era purtat de o patimă sau alta, în care excela și o absolvea cu brio. Fără exagerare, era o personalitate cu totul ieșită din comun.

Fotografia de mai sus am făcut-o la Bar Mitzvah lui Daniel, fiul meu, o săptămână după ce am înmormântat-o pe mama. I-am surprins privind spre Danny. În zâmbetul de pe fețele lui Andris, Gyuri și Iuli se citește acel aer de familie inconfundabil care unește și deosebește o familie de restul lumii. Sensibilitate, umor, farmec. Am crescut împreună cu Iuli, am ținut mult la ea și la părinții ei, m-am legat sufletește de Gyuri, l-am îndrăgit pe Andris care a rămas acum singur. Aș vrea să simtă că îi sunt aproape, în amintirea părinților lui și din afecțiune pentru el.

24.01.2017

Getta Neumann

L-am cunoscut mai indeaproape pe Gyuri pe la începutul anilor '70. Pina atunci îl știam mai mult din vedere, în calitate de sot al vecinei mele Juli. Ne tot întâlneam în subsolul unei clădiri din str Motilor colț cu bd. 6 Martie, unde erau două mese de biliard. Aici era sediul asociației crescătorilor de porumbei. Nu se știe prin ce minune au supraviețuit aceste mese, una din ele era mai mult mobilă, fiind accesibilă doar amatorilor. Aici se juca continuu, în afara duminicilor în care se întâlneau iubitorii de porumbei. Locul era administrat de Feri Bacsi (Rosenberg-numele de familie, dacă țin bine minte), angajat al asociației. Clienții erau serviți cu cafea, bine înțeles mai ieftin decât vis-a-vis la cofetarie. Locul era bine aprovizionat cu țigări și băuturi. Eu eram un intrus, nu jucam biliard. Eram mereu solicitat de ”rechini” să țin scorul, să scriu pe tablă, la jocurile cu mize mari, căci după părerea lor socoteam repede. Zilele de vacanță Gyuri le petrecea aici. Juca carambol clasic cu Peti Stein, fostul lui coleg de la școala primară. Gyuri era foarte îndemnat la acest sport. După ce s-a născut Andris, îl lua la plimbări care mereu se terminau la subsol, iar Juli îi căuta în parc.

Gyuri a fost un deschizător de drum în bridgeul competițional timișorean. Prin viziunea sa și ideile noi, revoluționare pentru acei ani, a atras ca un magnet un grup de tineri jucători care abia făcuseră cunoștință cu bridgeul. Puțin probabil ca vreunul din ei să fi ajuns la performanță în afara mediului creat de Gyuri.

De fiecare dată când mergeam la Timisoara, îl întâlneam. Imi va lipsi mult. Sa-i fie amintirea binecuvantata! **Peter Freiburger**

Eugen Chelu, fost partener de bridge, i-a făcut portretul de bridge-ist în lucrarea lui Peter Freiburger despre Jucatori evrei de bridge la Timisoara

O mare personalitate a bridgeului timisorean, un jucator de exceptie este Prof. Gheorghe Eckstein, cunoscut in cercurile de bridgeisti din tara (experti sau incepatori) drept “Gyuri”. Renumit ca un genial jucator de levata, este iubit pentru generozitatea sa, pentru fair-playul său. La masa de joc in competitii, se caracteriza printr-o prudenta de mare maestru, o intuitie de larga anticipatie, o prezenta la masa plina de duritate si care poseda la perfectie marea arta de a-si induce in eroare adversarul. In plus, este animat de o dorinta de victorie specifica marilor campioni si de o pofta de joc inepuizabila. Tot el este cel ce a standardizat si popularizat sistemul “trebla de precizie” in randurile jucatorilor timisoreni.

Multiplu campion national la perechi si la echipe, consideră bridgeul ca o stiinta, fiind subjugat de placerea acestui joc. Multi consideră bridgeul ca un hobby, dar el este un fanatic al acestui joc, aducandu-mi aminte de celebra sintagma a lui Bill Shankly (cel mai mare manager al clubului de fotbal Liverpool): 'Football (bridge) is a matter of life or death?' and he said: 'Listen, it's more'. ☺

Considera ca este un joc nespus de frumos, care poate fi jucat mai bine sau mai prost. Din dorinta de a se inconjura de jucatori cat mai buni, nu a pregetat sa ofere modele pedagogice si educationale tuturor celor care i-au solicitat sprijinul, jucatori incepatori sau avansati. Astfel a creat la Timisoara o emulatie bridgeistica fara precedent, elevii sai ajungand la starile de spirit pe care le presupune, sau macar le sugereaza un bridge cu adevarat bun si tehnic. Nenumaratele teorii educationale docte nu au ajuns la lectiile de morala, prin care profesorul si omul de bridge Gyuri, ne explica tainele acestui joc si motivele pentru care acesta este o educatie a mintii si a memoriei. A ramas traditie la Timisoara ca bridgeul sa fie animat de cadrele universitare, spre bucuria studentilor care pot juca cot la cot cu seful de catedra.

A reusit sa inradacineze in noi – imensa masa de muncitori necalificati ai levatei -multe cunostinte de tehnica avansata, dar mai ales o cultura a sentimentelor viguroase, simple si delicate. A reusit sa ne faca constienti ca orice jucator de bridge expert, tinzand spre topul performantei, a avut candva, o zi macar, cel putin un concurs lamentabil.

Tin minte ca mi-a spus odata, unui “guguf” al jocului: “bridgeul consuma prea multe orgolii si false modestii, dar daca vei avea pasiunea sa inveti jocul necontenit, indiferent de rezultatele intamplatoare ale unui turneu, vei ajunge in top.”

Putini sunt cei care sa nu fie de acord ca Gyuri Eckstein se numara printre cei mai mari jucatori de bridge ai Timisoarei.